

ZÁSADY BEZPEČNÉ JÍZDY – 9

Mobilní telefon a telefonování kdekoli a kdykoli se stalo nedílnou součástí naší společnosti. Všichni vědí, že existují místa, kde je lepší telefon minimálně ztišit, pokud už ne zcela vypnout. Mezi taková místa patří různá jednání, kina, divadla. Dalším z takových míst by mělo být i motorové vozidlo, pokud jste jeho řidičem. Na silnicích však často vidáme pravý opak.

Telefonujete za jízdy? Zbytečně riskujete!

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v aktuálním znění, se telefonování za jízdy věnuje v § 7, odstavci 1, písm. c), kde je uvedeno: „Řidič nesmí při jízdě vozidlem držet v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení.“

Tímto ustanovením není zakázáno vlastní telefonování pomocí hands-free sady. V případě, že hands-free sadu řidič nepoužije a telefon v ruce nebo jinak bude držet, hrozí mu bloková pokuta ve výši 1000 Kč a tři trestné body do registru řidiče. Je telefonování za volantem skutečně tak nebezpečné? Posuďte sami.

Překvapivé závěry výzkumu

V letním vydání časopisu *Human Factors* z roku 2006, který vydává Společnost pro lidské chování a ergonomii (*The Human Factors and Ergonomics Society*), byly publikovány výsledky výzkumu, který se zabýval právě telefonováním za jízdy. Závěry jsou až zarážející – **telefonování za jízdy lze co do rizikivosti srovnat s jízdou pod vlivem alkoholu**. Přitom většina lidí za volant v opilosti už ze zásady ani nesesedne, ale ti samí lidé vcelku bez problémů protelefonují i přes půl cesty např. z Prahy do Brna!

Výzkum se prováděl na univerzitě v Utahu a potvrdil hypotézu i předchozí kanadské výzkumy, podle kterých je telefonování za jízdy s pomocí hands-free podobně nebezpečné jako telefonování s držetím přístroje v ruce. Obojí – telefonování s přístrojem v ruce i pomocí hands-free – narušuje pozornost řidiče a to bez podstatného rozdílu. **Při současném řízení a telefonování dochází k překračování mentální kapacity řidiče**, jehož mozek je schopen pojmout v jednom okamžiku pouze omezené množství informací. **Informace, které jsou nad rámec aktuální mozkové kapacity, nejsou zpracovány** – často se bohužel v těchto případech jedná právě o informace z dopravní situace.

Průběh části experimentu

Celého experimentu složeného z několika dílčích testů se účastnilo celkem 25 mužů a 15 žen ve věku od 22 do 34 let. Všichni zúčastnění byli příležitostní spotřebitelé alkoholických nápojů (do pěti „drinků“ za týden). Výběr skupiny probíhal na základě inzerátu v novinách. Dvě třetiny zúčastněných osob běžně používaly mobilní telefon v průběhu řízení.

Jedním z testů byla jízda na trenažéru. Protože výzkum probíhal v USA, podotýkáme, že se jednalo o trenažér vozidla s automatickou převodovkou – řidič ovládá jen volant, pedál brzdy a plynu! Řidič projížděl třemi scénami mimo obec za denního světla a každá jízda trvala 15 minut. Vpředu jedoucí vozidlo náhodně brzdilo, čímž byla simulována jízda brzda-plyn. Další vozidla příležitostně vjížděla do levého jízdního pruhu, aby navozovala dojem stálého jízdního proudu. Každý z účastníků v průběhu všech tří scén řídil zcela nevyrušován, opilý nebo v průběhu telefonního hovoru – každá situace se samozřejmě odehrávala v jiný den.

Pro vyhodnocení výzkumu byla vždy zaznamenávána rychlost jízdy, délka odstu- pu, reakční doba řidiče a průběh brzdění. Samostatným výstupem, důležitým pro porovnání výsledků jednotlivých účastní- ků testu, byl přepočítaný čas, za jak dlouho dojde ke kolizi s vpředu jedoucím vozi- dlem, pokud řidič nezačne vůbec brzdit.

Výsledkem studie je srovnání vlivu alkoho- lu a telefonování za volantem vzhledem k soustředěnému řidiči, který není ničím vyrušován:

- Řidiči, kteří v průběhu jízdy telefonují s přístrojem v ruce nebo pomocí hands-free, jsou téměř **o 10 % pomalejší v rychlosti sešlápnutí brzdového pedálu** v situacích, kdy musí brzdit k odvrácení srážky.
- **Většina řidičů přestala v průběhu telefonování sledovat provoz ve zpětných zrcátkách.** To je velmi nebezpečné zejména při jízdě na dálnici, při objíždění překážek nebo při odbočování vlevo.
- Pokud je pozornost řidiče rozdělena na řízení a konverzaci dochází k **častějšímu nedodržování bezpečného odstupu a to o 24 %** ve srovnání se soustředěným řidičem.
- Po vynuceném zpomalení vlivem provozu jsou telefonující řidiči o 19 % pomalejší v dosažení původní rychlosti jízdy a mají vyšší pravděpodobnost ke způsobení dopravní nehody.
- **Tři účastníci testu nestihli reagovat včas a narazili do vpředu jedoucího vozidla. Všichni tři telefonovali** a žádný z nich nebyl opilý.

- Řidiči, kteří měli 0,8 promile alkoholu v krvi, jeli pomaleji než obě další sledované skupiny – soustředění řidiči a telefonující řidiči. I když jeli pomaleji, jejich jízda byla vlivem alkoholu agresivnější.
- Opilí řidiči často nedodržovali bezpečný odstup a dvakrát častěji než je obvyklé brzdili jen 4 vteřiny před nevyhnutelnou srážkou. Brzdový pedál přitom sešlapávali s o 23 % větší silou.
- Ani počet nehod, ani reakční doba řidiče nebo doba návratu na původní rychlost před brzděním se u jednotlivých, ničím nerušených řidičů nijak výrazně nelišila.

Riziko vzniku zaviněné dopravní nehody je u telefonujícího řidiče 5,36-krát vyšší než u řidiče soustředěného. Další studie ukazují, že **toto riziko je stejné jako jízda právě s 0,8 ‰ alkoholu v krvi.**

Ačkoli je jízda v opilosti pokládána za celospolečensky nepřijatelnou právě vzhledem k rizikům, které s sebou nese, telefonování za volantem a to včetně hands-free si mnoho lidí odpustit nedovede. **Telefonování za jízdy je přitom co do rizikovosti a nebezpečnosti zcela porovnatelné s jízdou pod vlivem alkoholu. V některých případech i horší.**

NETELEFONUJTE ZA JÍZDY!

**Je to stejné jako jízda po třech „dvanáctkách“ u mužů.
U žen na stejný stav stačí jen dvě až tři „desítky“!**

Telefonování za jízdy výrazně snižuje pozornost řidiče a jeho schopnost reagovat. Situaci bohužel neřeší ani použití hands-free. Dalším důkazem je případ projednávaný britským soudem.

Řidič nákladního vozu způsobil hromadnou nehodu na silnici A31, když telefonoval přes hands-free se svým kolegou z práce. Při této nehodě nabouralo jeho sedmnáctitunové nákladní auto do osobního vozu řízeného devatenáctiletou zdravotní sestrou. Ta v troskách svého vozu zahynula. Tragická nehoda se stala navíc v pomalu popojíždějící koloně. Řidič se více soustředil na hovor a nestačil včas zareagovat na situaci na silnici. Za svůj čin byl odsouzen na čtyři roky za nebezpečné řízení a pět let nesmí usednout za volant.